

Latvijas Nacionālā bibliotēka

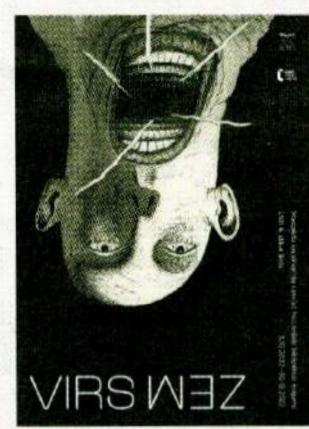
Preses apskats

07-10-2022

Sagatavoja:

Uzzīņu un informācijas centrs

Informācijas pakalpojumu un SBA nodaļa

ZEM. VIRS. MECOTINTA UN AKVATINTA

◀ **LATVIJAS** Nacionālās bibliotēkas (LNB) 4. stāva galerijā no 6. oktobra līdz 30. decembrim būs apskatāma izstāde **Zem. Virs. Mecotinta un akvatinta Latvijas Nacionālās bibliotēkas krājumā**. Izstāde noslēdz grafikas tehnikām veltito ciklu, iepazīstinot ar divām tonālajām dobspiedes tehnikām – akvatintu un mecotintu – un to attīstību, sniedzot izsmēlošu priekšstatu par abu tehniku ģenēzi. Darbu izlase veidota no LNB Mākslas krājuma grafikas kolekcijas. Aplūkojami Niderlandes, Anglijas, Vācijas, Francijas, Itālijas, Igaunijas, Krievijas un Latvijas nacionālo skolu mākslinieku darbi, kas atklāj abu tehniku attīstību, sākot no agrīnajiem XVII gadsimta vidus mecotintas paraugiem un XVIII gadsimta akvantintas pioniera Žana Batista Leprena eksotiskajām ainavām līdz pat XX gadsimta otrās puses daudzpusīgiem mākslinieciskajiem meklējumiem.

Avots: Diena

Datums: 05-10-2022

Noslēgušās Latvijas skaļās lasīšanas sacensības

24. septembrī piekto reizi Latvijas Nacionālās bibliotēkas Ziedoņa zālē norisinājās Nacionālais skaļās lasīšanas sacensību fināls, kurā citu reģionālo finālistu vidū Talsu novadu pārstāvēja Karlīna Botere. Lai arī starp 30 Latvijas labāka-

jiem lasītājiem Karlīnai nācās piekāpties Ventspils čempionam, tika saņemta atzinība no žūrijas par Luīzes Pastores grāmatas «Laimes bērni» izvēli un uzslava par paveikto.

Tija Volanda

Avots: Talsu Vēstis

Datums: 30-09-2022

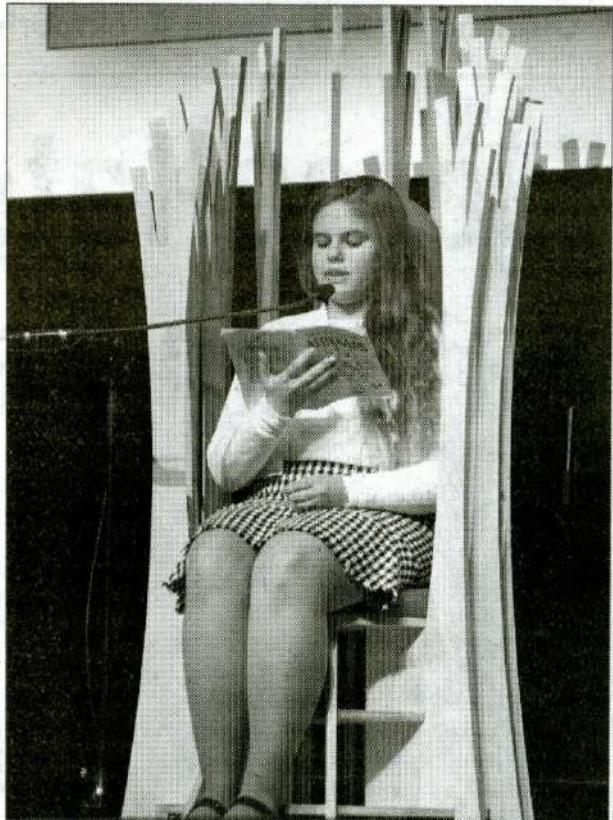
Saņem veicināšanas balvu

Irēna Tušinska

24.septembrī jau sesto gadu pēc kārtas Latvijas Nacionālās bibliotēkas Ziedoņa zālē norisinājās Skaļās lasīšanas sacensību fināls, kurā Balvu novadu pārstāvēja reģionālā konkursa uzvarētāja RASA SERVIDOVA.

Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības ir konkurss 11-12 gadus veciem 5.-6.klašu skolēniem, kurā noskaidro lasīšanas čempionu. Konkurss notiek trīs posmos – sacensības skolā vai vietējā bibliotēkā, reģionālais fināls un valsts fināls Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. Sacensību mērķis ir pilnveidot bērnu prasmes izvēlēties piemērotu un interesantu literatūru skaļai lasīšanai, sekmēt interesi par lasīšanu un grāmatām, saliedēt bērnus kopīgām lasīšanas aktivitātēm, kā arī veicināt lasītprieku.

Sacensības vērtēja tiesnešu komanda – dzejniece Ērika Bērziņa, jauniešu medijpratības trenere Ella Hermansone, auto žurnālists Pauls Timrots, literārā aģente Santa Racīņa no apgāda "Zvaigzne ABC" un LNB Attīstības departamenta direktore Katrīna Kukaine. Kopā ar 30 reģionālajiem lasīšanas čempioniem no visas Latvijas Balvu reģionu veiksmīgi un pārliecinoši pārstāvēja Balvu sākumskolas 6.klasses skolniece Rasa Servidova. Viņa uzstājās ar Margaritas Gūtmanes grāmatas "Minkāns" fragmenta lasījumu. Rasa par lasīšanu saka: "Atverot grāmatu, sākas lasīšanas piedzīvojums, kas attīsta iztēli un bagātina cilvēku. Lasīšana ir intelekta un fantāzijas avots. Vislabākais veids, kā pavadīt brīvo laiku, ir lasīt grāmatas!" Turklāt Rasa bija to finālistu skaitā, kuri uz skatuves kāpa atkārtoti, jo par izjusto un aizraujošo lasījumu viņu apbalvoja ar veicināšanas balvu no žurnāla "Astes". "Jāpiekrīt 2021. gada Latvijas čempionei lasīšanā Helmai Elvīrai Križevicai no Rīgas, kura, uzrunājot konkursa finālistus, teica: "Prieks, ka jūs, lasītāji, esat tik daudz! Jūs visi esat uzvarētāji, jo lasāt un esat šeit!", " pēc konkursa fināla teica

Skaļās lasīšanas konkursa finālā. Balveniete Rasa Servidova ļoti mil dzīvniekus, tādēļ lasīšanai izvēlējās fragmentu no grāmatas par runci Minkānu, kurš, tāpat kā cilvēki, sapņo, raud, gaida un priecājas par svētkiem.

LNB Skaļās lasīšanas reģionālā kuratore, Balvu Centrālās bibliotēkas Bērnu literatūras nodajās vadītāja Ligita Pušpure.

Avots: Vaduguns

Datums: 04-10-2022

"Latviešu grāmatai 500" novada bibliotēkā

RAKSTĪTĀ VĀRDA SVĒTKI

INESE ELSIŅA

2025. gadā Latvijā tiks atzīmēta pirmās latviešu valodā izdotās grāmatas 500. gadiņa.

Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) izstrādājusi visaptverošu programmas koncepciju un uzskaņu, ka tieši publiskajām bibliotēkām ir jāieņem īpaša loma šīs programmas piepildīšanā. Atzīmējot rakstītā vārda nozīmi un ietekmi sabiedrībā cauri gadsimtiem, LNB piedāvā katru gadu laika posmā līdz 2025. gadam akcentēt ar kādu būtisku šī notikuma sasaistes aspektu.

Tēmu loks rakstītā vārda izcēlumam

— Programmas ietvaros 2022. gada tēma ir rokraksti un laikraksti (izceļot pirmo avīžu latviešu valodā divsimtgadi); 2023. gada tēma būs grāmatu un ideju izplatīšana un izdošana (izceļot izdevēja Anša Gulbja 150 gadienу); 2024. gada tēma — bibliotēkas un lasišana (novērtējot 500 gadus kopš pirmās publiskās bibliotēkas Latvijā aizsākumiem); 2025. gada tēma — grāmata, teksti, izdevumi latviešu valodā (izceļot 1525. gadā senāko zināmo grāmatu latviešu valodā), — par programmas detalizētu koncepciju "Staru" informē Madonas novada bibliotēkas metodiskā darba vadītāja, šīs programmas reģionālā koordinatore **Daiga Pukite**. — Kopumā var teikt, ka tieši bibliotēkas sniedz visspīlgtāko liecību tam, kā rakstītās vārds latviešu valodā atstājis ietekmi sabiedrībā un kultūrā cauri gadsimtiem. Līdz ar to izvirzīti arī vairāki jautājumi: kā Latvijas reģionos vēsturiskā un mūsdienu kontekstā mainījusies grāmata un lasišanas tradīcijas? Kādu ietekmi uz sabiedrības lasišanas paradumiem atstājušas tehnoloģijas un ar tām saistītie digitālie izaicinājumi? Kāda ir saredzama nākotnes attīstība un bibliotēku loma?

Paveiktais un darāmais jau šogad

Lai pilnvērtīgi sagatavotos 2024. gada tēmai — bibliotēkas un lasišana —, jau sākot ar šo gadu uzsākts vairāku pasākumu kompleks, kura pamatā ir LNB sadarbība ar Latvijas reģionu bibliotēku tīklu. Pie aktuālākajiem veikumiem

Madonas novada bibliotēkas metodiskā darba vadītāja, programmas reģionālā koordinatore **Daiga Pukite**.

AUTORES foto

Daiga Pukite min sadaļas "Latviešu grāmatai 500" Latvijas bibliotēku portāla izveidošanu, kurā Latvijas bibliotēkām data iespēja līdzdarboties. Regulāri notiek informatīvi semināri ar Latvijas bibliotekāriem (reģionālajiem koordinatoriem) par bibliotēku sadarbības projektu. Notiks Latvijas bibliotēku novadpētniecības konference, kas veltīta "Latviešu grāmatai 500" tematikai, konkrēti — lokālās grāmatniecības vēstures problemātikai latviešu grāmatas piecīsimtgades kontekstā. Plānotas arī LNB Speciālo krājumu departamenta speciālo krājumu glabātāju un pētnieku izglītojošas darbnīcas Latvijas reģionu bibliotēkās.

Aktivitāšu pieteikums Madonas novada bibliotēkā

Madonas novada bibliotēka, apzinoties savu lomu rakstītā vārda, grāmatas nozīmīguma popularizēšanā un sabiedrības izglītošanā, jau iesaistījusies LNB programmā, kas veltīta latviešu grāmatas

gadadienas atzīmēšanai.

Vasarā, gatavojoties Madonas pilsētas svētkiem, mūsu novada bibliotēkā viena no aktivitātēm bija afišu stenda formā izveidots unikāls vēsturisko notikumu izklāsts. Bibliotēkas darbinieces Valentīnas Ločmeles ideju išteinoja kolēge Laura Lubkins ar "Madonas svētku avīzi ... Iz madoniešu dzīves" varam bibliotēkas foajē lasīt joprojām. Tas patiešām ir aizraujoši — uzzināt, kā apkārtne tika svinēti svētki 20. gadsimta 30. gados.

Tuvākās tikšanās novada bibliotēkā

Daiga Pukite turpina, ka ar mērķi popularizēt latviešu kultūras attīstību caur rakstītā vārda grāmatās, laikrakstos nozīmi Madonas novada bibliotēkā vēl paredzēts organizēt vairākas izglītojošas aktivitātes. Tieši veidots interaktīvs prezentācijas materiāls — virtuāla izstāde par laikrakstu rašanās sākumu un attīstību Madonā (senāk — Biržos) un tuvākajā apkārtne līdz pat mūsdienām. 12. oktobri semināru

cikla "Latviešu grāmatai — 500" ietvaros notiks izglītojošas lekcijas, kurās piedalīsies reģiona publisko un skolu bibliotēku bibliotekāri, muzeja darbinieki, vēsturnieki un aicināts ikviens interesents.

Seminārā uzstāsies lektori no LNB; Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja speciālisti; reģionālā laikraksta "Stars" žurnāliste; būs arī novada bibliotekāres Lauras Lubkinas prezentācija par preses izdevumu attīstību Madonā un apkārtne: to rašanās sākumu, pirmajiem laikrakstiem, izdevējiem, tematiku. Šobrīd vēl notiek materiālu atlase, apkopošana, kā rezultātā veidojas virtuāla izstāde. Materiālu atlase iesaistīs bibliotēkas darbinieku kolektīvs, izmantojot www.periodika.lv un Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja materiālus, kā arī laikraksta "Stars" arhiva materiālus. Produkts tiks prezentēts oktobra seminārā, bet turpinājumā tiks piedāvāta iespēja izmantoti šo materiālu skolās — mācību stundās kopā ar bibliotekāra stāstījumu. ■

Avots: Stars

Datums: 30-09-2022

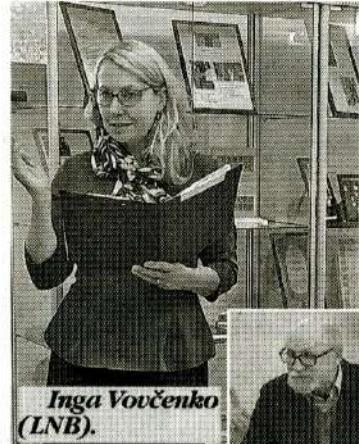
CILVĒKS. DARBS. MŪŽS

Tie katrai atsevišķi ir tikai vārdi, bet, saliekot tos kopā, rodas vēstījums par konkrētu cilvēku, viņa paveikto, piedzīvoto, aizvadīto mūžu.

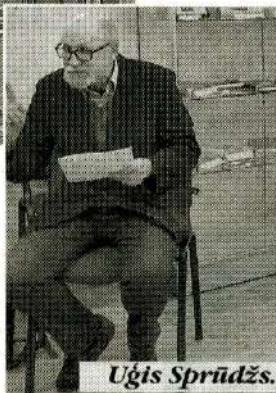
Septembris ir ne tikai rudens vēstnesis, bet arī bibliotēkzinātnieka, tiesību pārzinātāja Ādolfa Sprūdža dzimšanas mēnessis. Pirms 100 gadiem, 1922. gada 19. septembrī, Sprūdžu ģimenē Sakstagalā pasaule nāca zēns, kuram vecāki izvēlējās Ādolfa vārdu. Laikam ejot, zēns paaugās un sāka apmeklēt Rēzeknes komercskolu, vēlāk mācījas Rīgas Tehniskajā vidusskolā. Uzsāka studijas Latvijas Universitātē tiesliešītās. Taču tad sekoja Latvijas brīvības zaudēšana un Otrais pasaules karš, kas ietekmēja arī jaunā Ādolfa Sprūdža tālāko dzīvi.

1944. gadā Adolfs Sprūdžs, tāpat kā daudzi citi, devās bēglu gaitās – sākumā uz Vāciju, kur studēja Tibengenas universitatē, pēc dažiem gadiem devās uz Angliju, tad Beļģiju, kur pabeidza Luvēnas universitāti. 1951. gadā nodibināja ģimeni ar varaklānieci Janīnu Strodi, un 1955. gadā jaunā ģimene pārcēlās uz ASV, par savu dzīvesvietu izvēloties Čikāgu, kur aizvadīja visu mūžu.

Ādolfs Sprūdžs bija bibliotēkzinātnieks. Savas profesionālās darbības laikā sarakstījis 110

Inga Voučenko
(LNB).

Ādolfs Sprūdžs.

zinātniskus rakstus, 24 monogrāfijas, sešas bibliogrāfijas, 60 grāmatu recenzijas, 20 rakstus zinātniskajā periodikā. Savos darbos pievērsās starptautiskajām attiecībām, vēsturisko notiku mujiendarbībai, Baltijas okupācijas jautājumam. Pārvaldīja četras valodas. Ā. Sprūdžs analizēja arī trimdas dzīvi, problēmas, po-

litiku, pētīja, kā svešumā saglabāt latvietību. Jāsecina, ka latvietību Ādolfram Sprūdžam savā ģimenē saglabāt ir izdevies. Kopā ar sievu Janīnu ir uzaudzinājis četrus bērus, kuriem ir iemācīta ne vien latviešu valoda, bet arī latviskā dzīveszīna, tradīcijas.

Atmiņas par Ādolfa Sprūdža dzīvi un veikumu dalījās viņa dēls Uģis Sprūdžs, kurš mēroja ceļu pāri okeānam, lai tēva dzimtajā Sakstagalā piedalitos izstādes "Bibliotēkzinātniekam Ādolfram Sprūdžam – 100" atklāšanā.

Izstāde ir galaproducts sadarbībā starp F. Trasuna muzeju "Kolnasāta" un Latvijas Nacionālo bibliotēku: esam abpusēji deponējuši materiālus – muzejs savus materiālus ir iedevis bibliotēkai un ot-rādi. 20. septembrī tika atklāta izstāde "Nepazust starp kontinentiem. Sprūdžu dzimta" Latvijas Nacionālajā bibliotēkā Rīgā, bet 24. septembrī F. Trasuna muzejā "Kolnasāta" Sakstagalā – izstāde "Bibliotēkzinātniekam Ādolfram Sprūdžam – 100", klātesot Sprūdžu dzimtas pārstāvim Uģim Sprūdžam, Latvijas Nacionālās bibliotekas pārstāvjiem, interesentiem.

Savukārt folkloras kopa "Kolnasāta" (vad. M. Broliša) dziedāja Ādolfa Sprūdža miljākās dziesmas. Tā sirsniņā gaisotnē tika aizvadīta sestdienas pēcpusdienā.

Izstāde muzejā skatāma **līdz šī gada 19. oktobrim.**

Inta DEKSNE,
F. Trasuna muzeja "Kolnasāta"
krājuma glabātāja
AUTORES foto

Avots: Rēzeknes Vēstis

Datums: 04-10-2022

Palīdzi veidot kultūras kanonu!

Līdz 17. novembrim 10.–12. klašu skolēni un profesionālo skolu vecāko kursu audzēkņi aicināti pieteikties konkursam *Jaunība un pretstāve kultūras kanonā* un laikmetīgajā mākslā*. Tā ir iespēja diskutēt par kultūras un mākslas nozīmi un radīt mākslas darbus.

Konkurss notiek 11. gadu, lai jaunieši līdzdarbotos kultūras mantojuma popularizēšanā, tas piedāvā dažādus uzdevumus par kultūras jaunumiem, mantojumu, tradīcijām un Latvijas kultūras kanonu. Jāizveido komanda – trīs skolēni un skolotājs, jāaizpilda anketa vietnē: <https://ej.uz/kanonakonkurss2022>.

Pirmā kārta no 28. novembra līdz 2. decembrim norisināsies starp Kuldīgu, Cēsim, Jelgavu, Rīgu un Rēzekni. Katra komanda skolotāja pavadībā pētīs kultūras kanonā iekļautās vērtības un organizēs diskusiju skolas mērogā, lai noteiktu sev tuvākās kultūras vērtības, atrodot tās, kurās visspilgtāk izpaužas laikmetīgu pārmaiņu, protesta,

pretstāves vai inovāciju idejas. Rezultāti tiks parādīti žūrijai.

Otrajā kārtā 13. janvārī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) radošā seminārā rīkotāji kopā ar kultūras un radošā sektora, tostarp laikmetīgās mākslas pārstāvjiem, sociāli aktīvas mākslas pētniekiem un mākslas producentiem dalīties pieredzē par mākslinieku nozīmi sociālu, politisku, drošības, ekonomisku, ekoloģisku u.c. problēmu risināšanā, kā arī sociālā aktīvisma formām mākslas darbā. Finālā LNB 10. martā komandas prezentēs savus darbus un piedalīties erudīcijas spēlē par kultūras vērtībām.

Konkursu rīko Latvijas Kultūras akadēmija kopā ar Kultūras ministriju, Valsts izglītības satura centru, projektu *Skola 2030*, LNB, programmu *Latvijas skolas soma*, Latvijas Nacionālo kultūras centru un UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju.

* Latvijas kultūras kanons ir izcilāko mākslas darbu un kultūras vērtību kopums.

Amanda Gustovska

Avots: Kurzemnieks

Datums: 07-10-2022

Bibliotekāri tiekas Salacgrīvā

Mirklis no tikšanās

Septembra izskanā tradicionālajā metodiskajā dienā Salacas puses bibliotekāri tikās Salacgrīvas bibliotēkā, kas jau izsenis ir vienojusi profesionālus grāmatu popularizētajus piejūrā. Alojas pilsētas bibliotēkas vadītāja Sarmīte Frīdenfelde nesa sirsnīgus sveicienus no Ausekļa dzimtenes, uzsverot aizvadīto Dzejas dienu tradīcijas ilgtspēju skolu jaunatnē. Savukārt Staiceles pilsētas bibliotēkas vadītāja Anita Strokša akcentēja Salacas simbolisko vienojošo nozīmi, kad zvejnieki ar mākslinieka dvēseli no piejūras nes gara gaismu *iezemiešiem*. Tam spilgts pierādījums ir lielā staiceliešu un pilsētas viesu interese par kuivīnieku Andra Skujas gleznu izstādi viņas vadītajā bibliotēkā. Grāmatu krātuves ir savdabīgas gaismas salas, kas laukos, līdzīgi pastam un vietējam veikaliņam, vieno konkērētas apkaimes laudis, jo nekas nevar aizstāt tiešo komunikāciju, godīgu acu skatu un sirsnīgu rokass piedienu. Tikšanās reizē par to lika aizdomāties Braslavas pagasta bibliotēkas vadītāja Astra Špūle un Vilzēnu bibliotēkas vadītāja Agrita Graudiņa.

Ko grāmatu draugi var dot jaunajiem? Savā pieredzē darbā ar vienaudžiem da-

lījās Alojas pilsētas bibliotekāre Anete Frīdenfelde, kas ik pa reizei jauniešos jūt vilkmi uz jūru, un tad tik jāmudina doties uz Salacgrīvu, lai uzrunātu biedrības *Bibliokūgis «Krišjānis Valdemārs»* aktīvistus. Puikules bibliotēkas vadītāju Ingu Indriksoni uzrunāja tikšanās Salacas pirmajā nēģu tacī, kur saimnieko senas zvejnieku dzimtas amata turpinātājs Aleksandrs Rozensteins. Savukārt Staiceles bibliotekāre Inta Meistare tieši izbraukuma laikā ar laivu A. Skujam pazīnoja, ka viņa gleznotajiem jūras skatiem ir vislielākā piekrišana grāmatu draugu saimē. Kuivižu senā zvejas piestātne un *Kapteiņu osta* ir vislabākais piemērs jūrasvīru un atpūtnieku sadarbībai, kas pēdējos gados ievērojamīgi veicinājusi senā lībiešu zvejniekciema dzīvotspēju.

Atvadoties Salacgrīvas bibliotēkas vadītāja Hedviga Inese Podziņa un mūspuses bibliotekāri bija vienisprātis, ka piejūrieši ir gana pašpietiekami – Salacas spēks un jūras stiprums norūda raksturu un dod spēku turēties pretim pelēkās ikdienas izaicinājumiem.

Gints ŠĪMANIS

Avots: Auseklis

Datums: 05-10-2022

Aicina apgūt datorprasmes

Gulbenes novada bibliotēkas Regionālajā mācību centrā ir iespēja apgūt vairākas pie-augušo neformālās izglītības programmas.

Regionālā mācību centra vadītāja Rūta Bokta informē, ka no 17. līdz 20.oktobrim notiks "1.solis darbam ar datoru un internetu". Mācības paredzētas no pulksten 10.00 līdz 12.00. "Tiek iepazīts dators pēc tā galvenajām sastāvdaļām, apzināti dažādi datoru veidi. Tiek sniegtas zināšanas, kā efektīvāk izmantot datorpeli, kā darboties ar klaviatūru. Tēmas otrajā daļā uzsvars tiek likts uz interneta iespēju izmantošanu, piemēram, informācijas meklēšanu. Īpaši tiek gaidīti interesenti bez priekšzīnāšanām darbā ar datoru un internetu," stāsta R.Bokta.

No 31.oktobra līdz 3.novembrim varēs apgūt "2.soli darbam ar datoru un internetu". "Mācības būs noderīgas tiem, kuri ar datoru jau ir strādājuši un vēlas savas prasmes pilnveidot. Mācību programmas laikā tiek apgūts, kā lejupielādēt bildes no interneta datorā, tiek papildinātas zināšanas programmas "Word" lietošanā, kā arī tiek apskatīta bilžu ielāde no telefona vai fotoaparāta datorā," saka R.Bokta.

Savukārt no 25. līdz 27.oktobrim varēs iepazīt Gulbenes novada bibliotēkas veidotās digitā-

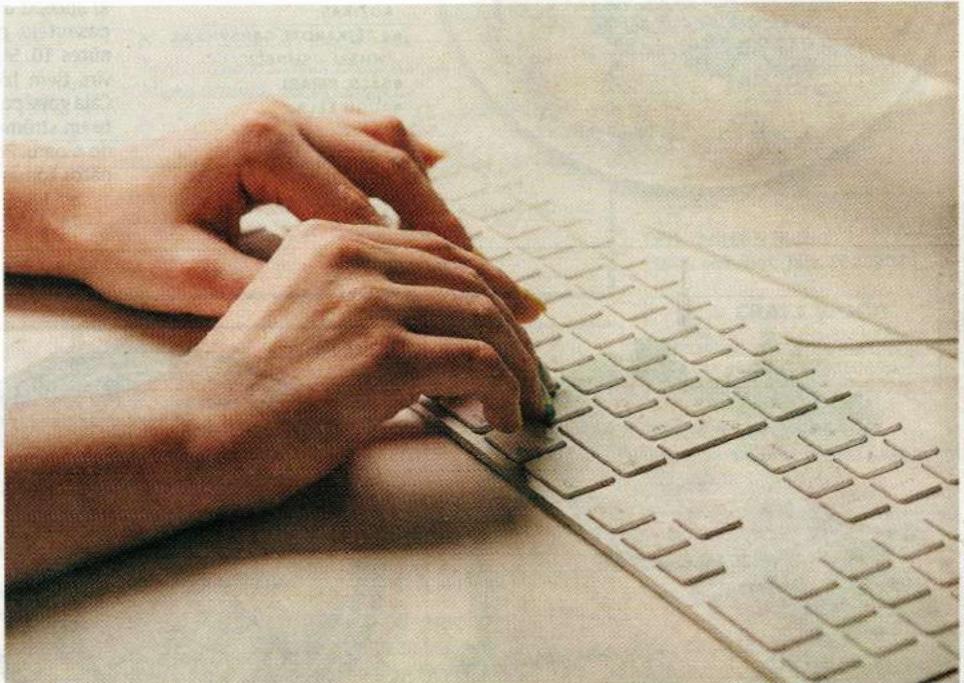

FOTO: NO UNSPLASH.COM

TIKS SNIETGĀS ZINĀŠANAS, kā efektīvāk izmantot datorpeli, kā darboties ar klaviatūru.

lās kolekcijas un novadpētniecības datubāzi. Nodarbība "Radi savu dzimtas stāstu pats" notiks pulksten 17.30. "Virtuālajā vidē tiek apzināti savi raduraksti dažados interneta portālos un datubāzēs, lai programmas noslēgumā izvei-

dotu savas dzimtas koku. Pēc izvēles ir iespēja iepazīties ar interviju un stāstu veidošanu, videofilmu veidošanu un digitālo fotoalbumu veidošanu," informē R.Bokta.

Viņa uzsver, ka uz nodarbībām obligāti jāpiesakās iepriekš pa tāl-

runi 22023043 vai e-pastu "ruta.bokta@gulbenesbiblioteka.lv. Daļība mācībās ir bez maksas. ■

—Pārsla Konrāde

Avots: Dzirkstele

Datums: 07-10-2022

Jaunpils bibliotēka – no rokas rokā

Vakar, 6. oktobrī, ktrs jaunpils tika aicināts piedalīties grāmatu kēdē, lai palīdzētu uz jaunajām mājām pārcelties sava pagasta bibliotēkai.

Akcijā liela skaitā piedalījas skolas bērni un bērnudarza vecākā grupiņa. Ktrs varēja išu bridi ar grāmatu aprūpnītē, dūzs pat savu reiz lasito atpazīta. Par savu palīdzību lielo pulku priecājās arī bibliotēkas vadītāja Inga Apendika. Jaunajās, gaīšajās un plašajās telpās tagad vien atlikis visu šo bagātību sakārtot. Iegādātas jaunas mebleši, arī grāmatu plaukti veidotā tā, lai tiem vieglāk pieklūt un katru grāmatu būtu viegli atrodama. Bibliotēkas krājumā esot vairāk nekā 6 500 grāmatu, te arī žurnāli un laikraksti, kā arī datori ar interneta pieslēgumi un kopētājs.

Un, protams, nenovērtētas ērtības ir tas, ka jaunā bibliotēka atrodas pirmajā stāvā, par ko sen jau saprojuši vecākie lasītāji.

AGRIS JANSONS

Avots: Neatkarīgās Tukuma Ziņas

Datums: 07-10-2022

Dzejas raibajā pasaulē

Iršos, atjaunotajā magazīnās ēkā, skanēja dzeja un dziesmas. Pagasta dzejas dienā godinājam dzejinieku Jāzepu Osmani. Ja dzejinieks uz mums nenorauzītos no mākoņa malīņas, tad šovasar viņš svītinātu savu 90. dzimšanas dienu.

DACE GRELE,
IRŠU PAGASTA
BIBLIOTĒKAS VADĪTĀJA

Jāzepa Osmani literārā darbība ir ļoti plaša un daudzveidīga. Viņu pazistam kā latviešu rakstnieku, tulkotāju un mākslinieku, kuram piešķirts Latvijas un Polijas nopelnīgiem bagātā kultūras darbinieka goda nosaukums.

Dzejinieku ipaši iecienījuši mazie lasītāji. Dzejas stundas laikā paši mazākie Pērses sākumskolas bērni klatesošos prieceļā ar sirsniņiem un kustīgiem priekšnesumiem. Varēja saklausīt Jāzepa Osmani humora dzirksti, atskanās un daudz

mīluma starp jaukajām dzejas rindām.

Mazo bērnu un skatītāju prieka dzirksti pārņēma vecāko klasu skolēni. Raugoties uz skolēnu priekšnesumiem un deklamēšanas mākslu, radais pārliecība, ka Jāzepa Osmani dzeja ir iekritusi viņu sīrsniņās, ir piepildīta bērnu emocionālā krātuvite un arī visiem klatesošiem tiek pa kriptatiņai no laimes sajūtas.

Dzeju lasījumi mijas ar muzikāliem priekšnesumiem. Par tiem parūpējās Iršu sieviešu vokālais ansamblis un Pērses sākumskolas bērnu ansamblis. Muzikālie priekšnesumi magazīnās telpās notika pirmo reizi. Jāatzīst — skanēja ļoti labi.

Bibliotēkai, sadarbojoties ar Pērses sākumskolu, dzejas dienas rīkošana ir izvēidojusies par noturigu un skaistu tradīciju. Pasākums notrāja daļā interesenti iepazīnās ar prezentāciju "Dzejas dzirkstīšana Iršos". Nesteidzīgi, apskatot fotogrāfijas, tika atsaukti atmiņā Iršu pagasta dzejas dienu vēsture. •

IRŠU PAGASTA BIBLIOTĒKAS VADĪTĀJA Dace Grele saka sirsniņu paldies skolotājām, kuras skolā bērnumus ieved dzejas pasaulē, māca un iedrošina uzstāties. "Liels paldies bibliotēkas atbalstītājiem un skatītājiem, kuri baudīja jauko pasākumu!" tā Dace Grele.

Foto no D. Greles albuma

Avots: Staburags

Datums: 07-10-2022

Daudzkrāsainais rudens Naukšēnu pagasta bibliotēkā

Nemanot aizsteigusies vasara, kuras laikā bibliotēkas apmeklētājiem tika piedāvātas daudzveidīgas izstādes: Naukšēnu vidusskolas audzēķu rokdarbu izstāde «Viss labs, ko māk», Baibas Dālbērgas fotoizstāde «Piliens», pansionātā «Rūja» iemītnieku darināto rokdarbu izstāde. Vars periodā bērni aktīvi lasīja «Bērnu, jauniešu ūrijas» grāmatas.

Sākotnes rudens periodam, kad lauku darbi padarīti un skolēni atgriezušies skolas solos, bibliotēka aicina uz pasākumiem un nodarbībām. Kā parasti septembrī sākas ar Dzejas dienām. Sākumskolas skolēniem tika dota iespēja tikties ar mākslinieci Signe Ērmani. Viņa pastāstīja, kā ilustrācijas nokļūst līdz grāmatai. Vispirms māksliniecie iepazīstas ar dzejoļiem, tad

tie zīmēti neskaitāmi zīmējumi. Zīmēšanai sākumā izmanto parasto zīmuli, pēc tam dažāda veida krāsas, lai ilustrācijas būtu krāsainas. Tālāk māksliniece domā, kā izkārtot dzejoļu rindīnas grāmatas lappusēs, lai ilustrācijai tiktu atvēlēta pietiekama vieta. Ar lielu interesu bērni klausījās Signes Ērmanes stāstījumu un aplūkoja skices, zīmējumus, kartutes un viņas ilustrētās grāmatas. Tikšanās turpinājumā arī bērni varēja izmēģināt roku – veidot ilustrāciju milākajam dzejolim. Māksliniece Signe Ērmane uzslavēja, ka Naukšēnos ir ļoti jauki un ieinteresēti bērni.

17. septembra vakarā literāri muzikāla tikšanās ar komponistu, dzejnieku Didzi Rijneku. Mēs viņu vairāk pazīstam kā bērnu dziesmu autoru. Vairākām dziesmām

autors rakstījis arī vārdus. Pandēmijas laikā Didzis Rijneks vairāk pievērsās dzejas rakstīšanai. Dzejoļos atspoguļotas pārdomas par apkārt notiekošo, nedaudz ar sarkasmu par dažādām dzīves situācijām un notikumiem, kas noris mums apkārt. Klātesošajiem patika, ka par katra dzejoļa tapšanu tika pastāstīts, kā un kāpēc tas radies. Klausoties stāstus, dzēju un dziesmas, laiks aizstiezdās nemanot. Kaut uz brīdi aizmirsām ikdienas rūpes, lāvāmies dzīzejai, dziesmai un smaidam.

Līdz 14. oktobrim bibliotēkā var aplūkot Signes Ērmanes bēru grāmatu ilustrāciju izstādi, bet no 17. oktobra to nomainīs viņas dēla Jāņa Ozola fotoizstāde «Mirkis dabā».

12. oktobrī dosimies piedzīvojumiem

bagātā celojumā uz Papua-Jaungvineju. Šajā celojumā mūs aizvedis Pasaules latviešu klaidoņu brālibas prezidents Pēteris Strubergs. Viņš apceļojis 83 valstis un sarakstījis daudz grāmatu par celojumiem.

21. oktobrī ciemos gaidīsi pirmsskolas vecuma bērus uz tematisku nodarbibu «Ko darām rudeni?».

Protams, katra dienu gaidu lasītājs. Ik mēnesi grāmatu klāsts tiek papildināts ar jaunām grāmatām, kuras izvēlētas dažādām gaumēm.

Bibliotēka piedāvā kultūras, informācijas un mācību iespējas ikvienam un regulāri paplašina un dažādo savu pakalpojumu klāstu atbilstoši lietotāju vajadzībām.

Sarmīte Praudiņa,

Naukšēnu pagasta bibliotēkas vadītāja

Avots: Liesma

Datums: 04-10-2022

Grāmata pret grāmatu tirgū

Rebeka Miksone

Vecpilsētas tirgus laukumā atvērts grāmatu apmaiņas punkts, kurā ikviens var bez maksas izvēlēties sev tīkamu lasāmvielu un vietā atstāt grāmatas, kas ir izlasītas vai kādu citu iemeslu dēļ vairs nav vajadzīgas.

Grāmatu apmaiņas punkts ir *Ventpils tirgus* valdes priekšsēdētāja Jura Jopess un viņa sievas Zanes Jopess izlogota un īstenoša ideja, kas jau pavisam īsā laikā izpelnījusies ventpilnieku atzinību.

Viena no pirmajām reizēm, kad tirgū tika piedāvāta savstarpēja grāmatu apmaiņas iespēja, aizvadīta pasākumā *Citāds tirgus*, kas notika augustā. Tā kā iedzīvotāji labprāt to izmantoja un aktīvi iesaistījās grāmatu apmaiņā, Jopess guva apstiprinājumu iecerei Vecpilsētas tirgus laukumā izveidot pastāvīgu grāmatu apmaiņas vietu. Šim mērķim tika meklēts sens skapis *ar dvēseli*, kam piešķirt *otro dzīvi* un kas vienlaikus ir piemērots grāmatu uzglabāšanai un iederas tirgus interjerā. Jope stāsta, ka tika saņemti dažādi piedāvājumi, tostarp, piemēram, bija iespēja tikt pie padomju laika antresola, taču skapja meklējumi veiksmīgi noslēdzās kādā komisijas veikalā Talsos. Jope norāda, ka savu artavu iecerētā skapja meklējumos sniedza ventpilnieki, kaimiņi – Spudiņu ģimene, kuri šo skapi tur bija ievērojuši un padalījās redzētajā. Sadarbībā ar dizaina

darbinieku *Rade* tika radīta apdruka – citāti, kas gaumīgi rotā skapja stikla durvis. Idejas īstenošanā iesaistījās arī Ventpils bibliotēka, kas sarūpēja grāmatu un žurnālu pamatkapitālu. Tāpat ar grāmatām sola padalīties arī Rakstnieku māja.

Grāmatu apmaiņas punktā ikviens var sev ērtā laikā bez maksas izvēlēties un nest līdzīgi kādu tīkamu grāmatu. Ideja paredz, ka ikviens var paņemt to, kas interesē, un tā vietā atstāt kādu citu grāmatu no sava grāmataplauktā, kas ir izlasīta vai vairs nav vajadzīga. Ja mājās sakrājies lielāks skaits grāmatu, ko labprāt atdotu tālāk, tās var vai nu ievietot skapī, vai gadījumā, ja trūkst vietas, nodot *Ventpils tirgus* valdes priekšsēdētājam, kurš pēc tam kopā ar kolēģiem parūpēsies, lai grāmatas nonāk apmaiņas punktā.

Jope pastāstīja, ka kāda ģimene *Ventpils tirgus* rīcībā nodeva pamatlīdzīgi daudzumu dažādu galda spēļu, kas pa dažām arī tiks ievietotas grāmatu skapī. «Izskatās, ka drīz visam vairs nebūs vietas un būs jādomā vēl kaut kas vai regulāri jāatjauno saturs,» pateicībā nosmēj Jope.

Viņaprāt, tirgus laukumā valda ļoti patīkama gaisotne, un šī vieta ir piemērota ne tikai tirdzniecībai, bet arī radošām iniciatīvām, un vienlaikus tas ir veids, kā veicināt iedzīvotāju interesu par tirgu. Iespējams, tas ievērojot arī kādu, kas ikdienā nav regulārs Ventpils tirgus apmeklētājs.

Ja izdosies rast finansējumu, ar laiku tirgū varētu tikt iekārtota mājīga atpūtas zona, kur pasēdet, pamal-

kot kafiju, jauties sarunām vai izbaudīt atmosfēru, palasot kādu grāmatu, nākotnes iecerēs dalās Jope.

Jāpiemin, ka Ventpiltī grāmatu

maiņas punkti darbojas arī Ventpils autoostā un *Ventpils labiekārtošanas kombināta* apsaimniekotajos atritumu šķirošanas laukumos. ■

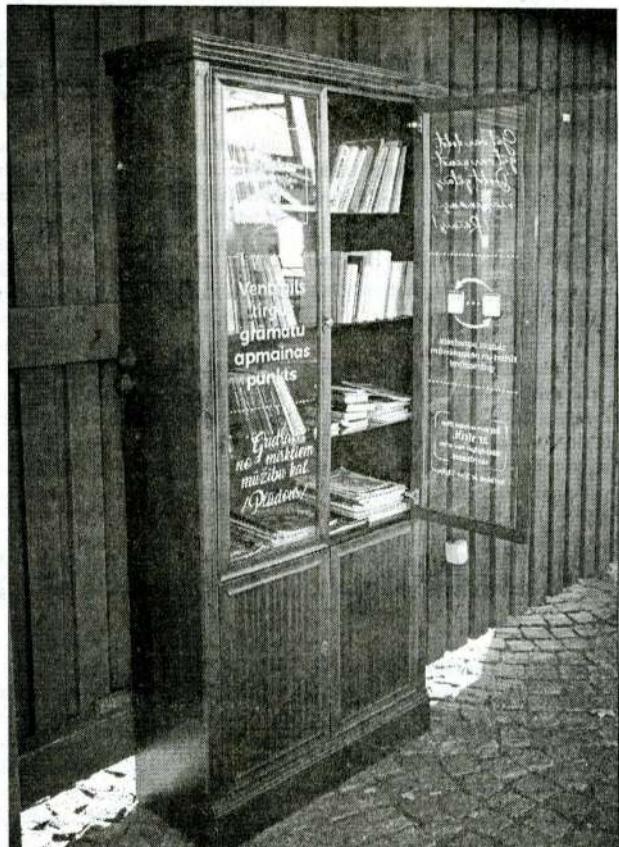

Foto: Kristaps Anskins

Ventpils tirgus laukumā grāmatu apmaiņas punkts atrodas līdzās pulkstenim un ir pieejams ikvienam.

Avots: Ventas Balss

Datums: 04-10-2022

Fotogrāfijas ar stāstiem

„Ja bērni atrāk uz bibliotēku, viņi novēl kurpes un staigā basām kājām. Vienreiz ieraudzīju, kā mazās lasītājas smuki salikušas kurpītes un aizgājušas darboties bērnistabā. No sākuma nevarēju saprast, kāpēc bērni tā dara. Bet lauku bibliotēkām tas raksturīgi: ja atrāk ciemos, jānovēl kurpes,” par savu fotogrāfiju stāsta bibliotēkas vadītāja Aija Kñaze.

„Katrai bildei ir stāsts,” tā fotoizstādi *Ainavas, noskanas, cilvēki Pelēos* rāksturo bibliotēkas vadītāja Aija Kñaze. Viņa ir arī Kuldīgas fotokluba *Divas upes* dalībniece un viena no autorēm darbiem, kas apskatāmi visu oktobri. Daļa izvietota bibliotēka, pārējais – pārgasta pārvaldei.

A.Kñaze stāsta, ka ideja radusies pirms trim gadiem, taču atlīkta: „Bijām iedomājušies, ka brauksim pa pagastiem un katrā taisīsim fotodienu. Bet uznāca pandēmija, un vairs netikām it nekur.” Pie idejas atgriezūšies šogad. Vasārā fotoklubs darbojies. Tā vadītājs Artis Gustovskis teicis, ka vajadzētu uztasīt pasākumu, un A.Kñaze ieteikusi Pelēus. Apmēram nedēļā noorganizēts tas, ko domājuši trīs gadus. Tā kā Pelēu bibliotēkas vadītāju interesē novadpētniecība, katram viņa iedalījusi kādu objektu Pelēcos. Atbraukusi lielākā daļa fotogrāfu un devušies pagastu iemūžināt.

Izstādei izvēlētas vien dažas fotogrāfijas,

pārējās paliks bibliotēkas īpašumā: „Būs ārkārtīgi liela bilžu galerija internetā, bet tas prasīs laiku, jo jāsašķiro un jāapraksta. Tā ir skaista fotokluba dāvana.” Attēliem ir mākslinieks un kultūrvēsturiska vērtība. Paši pelēcenieki brīnoties, kā govis varnofotografēt tā, ka tās izskatās tik brīnišķīgi.

Redzama arī bilde no Pelēu pils bēniņiem. A.Kñaze stāsta, ka pamatskolas laikos bijusi tradīcija: kad bērni skolu pabeiguši, kāpuši augšā uz bēniņiem un uzrakstījuši savu vārdu, uzvārdu un gadskaitli. Cītā fotogrāfijā skolotāja Līga Cinke iejutusies Baltās dāmas tēlā. A.Kñaze: „Katrai pilij jābūt savam spokam. Līga bija ārkārtīgi pieklājīga un pacietīga. Dabūjām viņu arī augšā uz balkona, jo pēc legendas Baltā dāma ir mēnessērķīga un staigā pa pils margām.” Vēl iemūžinātais Kaltīku ceplis, kam tieša saistība ar pilī, jo tā celta no cepļa kieģeļiem.

Kad vietējie ienāk izstādi apskatīt, viņi

atpazīst savējos. Vienā fotogrāfijā iemūžināts Emīls, kurš uz bibliotēku nāk katru dienu: „Es gan spiežu viņu ne tikai spēlē datoru, bet arī mazliet palaist. Katru dienu ienāk un palecas: „Re, kur es – Emīls?”

Apskatāmi arī divi A.Kñazes notvertie mirkļi. Viens stāsta, ka uz Pelēciem atbraukusi uzņēmēji, kuri devušies Šrots* braucienā no Rīgas līdz Liepājai ar trim vecām mašīnām. Pa ceļam iebrakuši Pelēcos, jo viens no punktiem bijis pilī. „Skolotāja Santa Keke toreiz uzvilka baltu kleitu un teica: „Es esmu Baltā dāma!” Viņi atbildējuši: „O, smukā meitene! Kad brauksim atpakaļ, uzdāvināsim tev mašīnu, kas iet.” Viņi solijumu patiešānā izpildīja un nākamajā dienā atbrauca. Santa izvēlējās mašīnu ar nosaukumu *Zaļā kaza*. Tā iet vēl tagad. Meitene par smukām acīm dabūja skaistu mašīnu,” atceras bibliotēkas vadītāja.

* Šrots – autokapsētas apzīmējums žargonā

Avots: Kurzemnieks

Datums: 04-10-2022

Kaktuss atklās izstādi

Šovakar Pārventas bibliotēkā tiks atklāta Ventspils fotokluba *Kaktuss* izstāde *Saspēle*, kas ir par dzejas, fotogrāfiju un materiālu savstarpējo saspēli. Izstādē piedalās trīs dzejnieki – Gints Dreifogels, Jolanta Kūla un Ilze Ozola –, kā arī seši fotomākslinieki – Kristaps Anškens, Santa Atte, Krists Kūla, Gatis Ošeņieks, Ilze Ozola un Agnese Pastare. Fotoklubam šī izstāde ir vēl nebijuši simbioze, kurā dzejas rindas izgaismotas fotogrāfijā un atspoguļotas ar dažādu neierastu materiālu palīdzību, kā, piemēram, ar metāla plāksnēm, lietotiem sadzīves priekšmetiem, platēm, dažādās tehnikās apdrukātu koku, audumu, stiklu.

Avots: Ventas Balss

Datums: 06-10-2022